

Adwokatura Ukrainie - w rocznicę wybuchu wojny

- 24 lutego 2022 r. Federacja Rosyjska rozpoczęła agresję zbrojną w Ukrainie.
- Adwokatura Polska od pierwszego dnia wojny rozpoczęła długofalową akcję pomocy prawnej i materialnej uchodźcom, uciekającym przed konfliktem zbrojnym.
- Zbiórki samorządowe przeznaczone były na pomoc ukraińskim dzieciom, które w Polsce schroniły się przed wojną - w 2022 r. zebrano 200 tys. zł i 20 ton darów.
- Międzysamorządowa zbiórka, rozpoczęta z inicjatywy NRA w 2023 r., przeznaczona jest na odbudowę szpitala w ukraińskim Izium.
- NRA współpracuje z podmiotami gromadzącymi informacje o dowodach zbrodni wojennych dokonywanych w Ukrainie.
- Samorząd adwokacki przeprowadził szereg bezpłatnych szkoleń i warsztatów dla adwokatów i aplikantów adwokackich udzielających pomocy prawnej uchodźcom.
- NRA wydała bezpłatny „Poradnik adwokata - Prawo migracyjne” przeznaczony dla prawników pomagających obywatelom Ukrainy.
- NRA podjęła się także współpracy przy tworzeniu Szkoły Prawa Ukraińskiego w ramach Wydziału Prawa i Administracji Uczelni Łazarskiego w Warszawie.
- Adwokatura podejmuje też działania na rzecz Ukrainy na forum europejskich stowarzyszeń prawniczych, w tym doprowadziła do zawieszenia rosyjskiego samorządu adwokackiego przy CCBE.
- Prezes NRA, adw. Przemysław Rosati, dziękuje wszystkim zaangażowanym w działania pomocowe.

Podziękowania

To był intensywny i obfitujący w nowe wyzwania rok – podkreśla adw. Przemysław Rosati, prezes NRA. – Dzięki spontanicznej reakcji adwokatów i aplikantów adwokackich oraz natychmiastowej i koordynującej aktywności samorządu adwokackiego, uciekający przed wojną obywatele Ukrainy, w tym w większości kobiety i dzieci, otrzymali konieczną pomoc prawną i materialną. Zdaliśmy egzamin nie tylko z rozumienia misji naszego zawodu – by odpowiadać na wołanie o pomoc każdego potrzebującego, ale także ten najważniejszy egzamin – z człowieczeństwa.

Zwyczajnie, po ludzku, otworzyliśmy serca, portfele i domy dla tych, których dotknął terror wojny.

Dziś, w rocznicę wybuchu wojny w Ukrainie, składam serdeczne podziękowania wszystkim zaangażowanym w pomoc ofiarom tej wojny, w tym uchodźcom do naszego kraju. Przede wszystkim adwokatom i aplikantom adwokackim, którzy pomagali na miarę swoich możliwości, indywidualnie i bezinteresownie.

Dziękuję za poświęcony – często kosztem pracy we własnej kancelarii – czas, włożony trud i ofiarność.

24 lutego 2022 r. - dzień pierwszy

Już 24 lutego 2022 r. - wieczorem - Naczelna Rada Adwokacka zebrała się na nadzwyczajnym posiedzeniu plenarnym online.

Przez aklamację podjęto uchwałę, w której NRA stanowczo potępiła agresję militarną Federacji Rosyjskiej na niepodległą Ukrainę oraz zaapelowała do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie wszelkich właściwych oraz solidarnych ze wspólnotą międzynarodową działań, mających na celu przerwanie agresji militarnej Federacji Rosyjskiej na niepodległą Ukrainę oraz zmierzających do niezwłocznego zakończenia konfliktu zbrojnego.

NRA zaapelowała również do władz RP o podjęcie wszelkich niezbędnych i koniecznych działań, w tym wynikających z prawa międzynarodowego, których celem będzie stworzenie systemowej pomocy dla osób dotkniętych skutkami działań wojennych.

Naczelna Rada Adwokacka zwróciła się do adwokatów i aplikantów adwokackich o zaangażowanie w pomoc prawną oraz humanitarną na rzecz osób dotkniętych skutkami działań wojennych, organizowaną i koordynowaną przez organy Adwokatury oraz organy izb adwokackich, a także o udzielanie indywidualnego wsparcia ofiarom konfliktu wojennego.

W uchwale NRA zwraca się także do środowiska prawniczego w Polsce o udzielenie wsparcia ofiarom działań wojennych wywołanych przez Federację Rosyjską na terenie niepodległej Ukrainy.

Adwokatura Polska wyraziła solidarność z obywatelami Ukrainy, a także wszystkimi ofiarami tej wojny.

W osobnej uchwale Adwokatura Polska wyraziła solidarność z Adwokatą Ukrainą oraz zadeklarowała gotowość niesienia pomocy. Ta uchwała również została podjęta przez aklamację.

Podczas posiedzenia NRA omówiono też systemowe działania organów Adwokatury i organów izb adwokackich w związku z zaistniałą sytuacją. Adwokaci podkreślali konieczność koordynacji pomocy prawnej. Zdecydowano o przygotowaniu instrukcji dla adwokatów z zakresu pomocy prawnej uchodźcom.

Zwrócono uwagę na konieczność zmian prawnych związanych ze zmianą sposobu wydawania wiz do Polski dla obywateli Ukrainy.

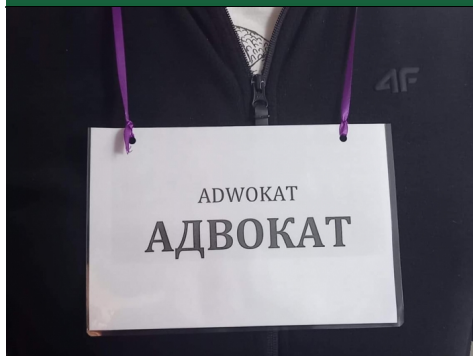
NRA postanowiła również nawiązać współpracę z ambasadą ukraińską, środowiskami ukraińskimi na terenie Polski, organizacjami pozarządowymi, a także z wydziałami filologii ukraińskiej polskich uczelni wyższych, w celu wsparcia tłumaczenia pomocy prawnej.

W dalszej kolejności Adwokatura postanowiła nawiązać również współpracę z ośrodkami pomocy uchodźcom.

Ponadto NRA postanowiła zorganizować zbiórkę dla dzieci z Ukrainy.

Koordinacja pomocy prawnej w całym kraju

Efektem nadzwyczajnego posiedzenia plenarnego NRA było powołanie 24 izbowych koordynatorów pomocy prawnej dla Ukraińców uciekających przed wojną do Polski – pełna lista gotowa była w mniej niż dwa dni.

Dziekani poszczególnych okręgowych rad adwokackich wyznaczyli koordynatorów, lista z zamiarami kontaktowymi została opublikowana na stronie adwokatura.pl, a także na social mediach: Facebook, Instagram (plansze), LinkedIn.

Listę znaleźć można było także na portalu prawo.pl, o działaniach poszczególnych izb i całej adwokatury informowały ogólnopolskie i lokalne media.

Działania Prezesa NRA

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej, adw. Przemysław Rosati, w imieniu Adwokatury Polskiej w pierwszych dniach wojny w Ukrainie odbył szereg spotkań i zawarł kilka porozumień dla usprawnienia działań pomocowych oraz uproszczenia procedur.

25 i 26 lutego Prezes NRA spotkał się online z izbowymi koordynatorami pomocy prawnej dla Ukraińców.

25 lutego, w imieniu NRA, adw. Przemysław Rosati podpisał porozumienie o współpracę z organizacjami: Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Konfederacja Lewiatan i Polskie Forum HR - Związek Pracodawców. Obywatele Ukrainy potrzebują nie tylko wsparcia prawnego, ale także pomocy w znalezieniu pracy. Dane kontaktowe do koordynatorów tej pomocy po stronie organizacji pracodawców zostały przesłane do izbowych koordynatorów pomocy prawnej Adwokatury.

26 lutego (sobota), Prezes NRA rozmawiał z wiceministrami sprawiedliwości Sebastianem Kaletą i Marcinem Romanowskim w sprawie udzielania pomocy prawnej obywatelom Ukrainy, przybywającym do Polski z powodu konfliktu wojennego w swoim kraju, a także o możliwości wykorzystania w tym celu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

26 lutego, rozmawiał z Anną Wójcik, dyrektor Biura Prezesa Rady Ministrów, na temat gotowości samorządu adwokackiego do udzielania pomocy prawnej obywatelom ukraińskim oraz wsparcia działań rządu polskiego w zakresie pomocy osobom przybywającym do Polski w wyniku konfliktu wojennego w Ukrainie.

27 lutego, zwrócił się z apelem o niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do udzielania czasowej ochrony cudzoziemcom masowo

przybywających do Polski z Ukrainy do Premiera RP, Mateusza Morawieckiego. Czasowa ochrona pomaga w legalizacji pobytu uchodźców, w tym także w znalezieniu przez nich zatrudnienia.

28 lutego, Prezes NRA wziął udział w spotkaniu online z wiceministrem sprawiedliwości Marcinem Romanowskim oraz dyrektorem Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich Michałem Sopińskim - w ramach tego departamentu działa Wydział Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Poradnictwa Obywatelskiego. Rozmowa dotyczyła udzielania pomocy prawnej obywatelom ukraińskim, którzy przybywają do Polski z powodu konfliktu wojennego w Ukrainie oraz możliwości wykorzystania na rzecz tej pomocy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Pomoc materialna dla dzieci uchodźców

Adwokatura Polska włączyła się w humanitarną pomoc obywatelom Ukrainy także poprzez środowiskową zrzutkę pieniężną na portalu zrzutka.pl pod hasłem Adwokatura Polska dla Ukrainy.

Zebrane fundusze - 200 tys. zł - zostały przekazane w czerwcu 2022 r. Fundacji UNaweza, pomagającej ukraińskim dzieciom przebywającym w Polsce po ucieczce z terenów ogarniętych wojną.

Z zebranych przez Adwokatę środków Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego Jedno Serce, we współpracy z Fundacją UNaweza, zorganizowało wyjazd terapeutyczno-wakacyjny dla dzieci, które znalazły w Polsce schronienie przed wojną w Ukrainie. Na wakacje wyjechało 130 dzieci.

Wyjazd terapeutyczny to jeden z kilku celów zrealizowanych dzięki zbiórce adwokackiej. Pieniądze przekazane przez NRA Fundacja UNaweza przeznaczyła również na:

- Czyszczenie za dom dla ukraińskiej wielodzietnej rodziny zastępczej - 12 miesięcy
- Zakup busa do wykorzystania dla rodzin zastępczych z Ukrainy
- Zakup voucherów ubraniowych i spożywczych
- Doposażenie ukraińskich dzieci w sprzęt

Adwokaci dzieciom uchodźców

Już 26 lutego 2022 r. rozpoczęła się wewnątrzsamorządowa zbiórka pod hasłem „Adwokaci dzieciom uchodźców”. Zbiórkę darów dla ukraińskich dzieci organizowali koordynatorzy Komisji Wizerunku z 24 izb adwokackich w Polsce. Koordynatorem ogólnopolskim była adw. Agnieszka Aleksandruk-Dutkiewicz. Dary zbierano według list zgłaszanych przez ośrodki przyjmujące i opiekujące się ukraińskimi matkami i dziećmi uciekającymi przed terrorem wojny, a także przez pograniczników. W ciągu miesiąca zebrano i przetransportowano do **ośrodków dla cudzoziemców, domów dziecka przyjmujących ukraińskie dzieci w Polsce oraz do samej Ukrainy 20 ton darów.**

Akcja spotkała się z ogromnym i hojnym odzewem. Do współpracy z samorządem adwokackim włączyły się także firmy transportowe, Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, przedstawiciele innych samorządów i zawodów zaufania publicznego oraz mieszkańcy z terenów poszczególnych izb adwokackich.

Z ogólnopolską koordynatorką akcji, adw. Aleksandruk-Dutkiewicz, współpracował komendant Związku Harcerstwa Polskiego w Przemyślu, przekazując na bieżąco informacje o tym, czego najbardziej potrzeba osobom przekraczającym polsko-ukraińską granicę i jakiego rodzaju produkty dla dzieci są poszukiwane.

Kilka wypełnionych po dach tirów dotarło do konkretnych ośrodków w Polsce, m.in. do domu dziecka w Dusznik Zdroju, do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 5 w Pabianicach, Fundacji Happy Kids w Łodzi, punktu recepcyjnego w Zespole Szkół w Horodle, Internatu Zespołu Szkół nr 3 w Piasecznie, Wolskiego Centrum Kultury Fundacji Droga w Gdańsku.

Dary zebrane w adwokackich izbach białostockiej i gdańskiej zostały przewiezione na Ukrainę - w okolice i do samego Kijowa.

To była druga zbiórka dla dzieci uchodźców zorganizowana przez Komisję Wizerunku NRA - pierwsza skierowana była dla dzieci uchodźców przekraczających granicę polsko-białoruską i

dzieci afgańskich.

Pomoc w odbudowie szpitala w Izium

Na początku 2023 r. Naczelna Rada Adwokacka zainicjowała i zaprosiła do współpracy samorządy zrzeszone w Porozumieniu Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego do zbiórki pieniędzy na rzecz odbudowy szpitala w Izium w Ukrainie.

Zbiórka prowadzona jest na portalu zrzutka.pl: <https://zrzutka.pl/zygdc2> pod hasłem: „Razem odbudujemy szpital w Izium – Samorządy Zawodów Zaufania Publicznego dla Ukrainy”.

Centralny Szpital Miejski w Izium był największą placówką medyczną w okupowanym obwodzie charkowskim. Podczas zdobywania miasta przez wojska rosyjskie zniszczono cztery bloki operacyjne i intensywnej terapii, zniszczono lub skradziono sprzęt medyczny. Obecnie instytucja pracuje na 10% możliwości.

Do Naczelnej Rady Adwokackiej zwrócił się pan Wiaczesław Wojnarowski, konsul generalny Ukrainy w Krakowie, z prośbą o wsparcie inicjatywy Pierwszej Damy Ukrainy, pani Ołeny Zeleńskiej, w sprawie zebrania funduszy na odbudowę szpitala. NRA wystąpiła do osiemnastu samorządów zawodów zaufania publicznego, zrzeszonych w Porozumieniu Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego, o włączenie się we wspólną zbiórkę pieniędzy na ten cel.

Razem możemy więcej

Tak jak w przypadku zbiórki na odbudowę ukraińskiego szpitala w Izium, w pomaganiu ukraińskim uchodźcom ważna jest współpraca.

Razem z Naczelną Radą Lekarską wiosną 2022 r. Naczelna Rada Adwokacka zachęcała do oddawania krwi dla ofiar konfliktu zbrojnego w Ukrainie.

Wspólna inicjatywa Prezesa NRA i Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych zaowocowała uruchomieniem **Centrum Koordynacji Pomocy Prawnej**.

Prawnicy ze wszystkich samorządów prawniczych oraz innych organizacji, a także tłumacze znający język ukraiński, zostali

zaproszeni do współpracy z Centrum w charakterze wolontariatu.

Adres strony internetowej Centrum: www.prawnicyukrainie.pl.

Centrum Koordynacji Pomocy Prawnej powstało, by udzielać w Polsce pomocy prawnej pro bono osobom poszkodowanym wojną w Ukrainie. Działa poprzez ogólnopolską infolinię - +48 800 088 544 - oraz ulokowane w całym kraju punkty informacji prawnej.

Wsparcia w rozwiązywaniu problemów prawnych udzielają eksperci-wolontariusze - adwokaci, radcy prawni oraz przedstawiciele wszystkich zawodów i stowarzyszeń prawniczych oraz prawnicy organizacji pozarządowych.

Centrum będzie działać tak długo, jak długo Ukrainkom i Ukraińcom, szukającym w Polsce bezpiecznego schronienia, potrzebna będzie pomoc prawna.

Interwencje międzynarodowe

Na początku marca 2022 r. Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej zaapelowało do organizacji humanitarnych - Polskiego Czerwonego Krzyża, Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy oraz do Sergeya Andreeva, ambasadora Federacji Rosyjskiej w Polsce, o jak najszybsze stworzenie korytarza humanitarnego dla ewakuacji ludności cywilnej i rannych z terenów oblężonych, objętych działaniami wojennymi w Ukrainie - szczególnie kobiety i dzieci, osoby w podeszłym wieku, starców, osoby z niepełnosprawnością i chorych. Uchwałę w tej sprawie Prezydium NRA podjęło przez aklamację.

28 marca prawnicy zaapelowali o udział Polski w postępowaniach przed sądami europejskimi i międzynarodowymi, dotyczących inwazji Rosji na Ukrainę. Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych, Krajowa Rada Komornicza oraz Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia” i Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia” podpisały apel w tej sprawie skierowany do Ministra Spraw Zagranicznych, prof. dr. hab. Zbigniewa Rau oraz Ministra ds. Unii Europejskiej Konrada Szymańskiego. Prawnicy zaoferowali przy tym wsparcie merytoryczne i prawne środowisk prawniczych. W imieniu Naczelnej Rady Adwokackiej pismo to podpisał adw. Przemysław Rosati, prezes NRA.

Na wniosek delegacji Adwokatury Polskiej, 25 lutego 2022 r., podczas Standing Committee CCBE, podjęto stanowisko potępiające atak Rosji na Ukrainę.

5 kwietnia Prezydium NRA apelowało o powołanie niezależnej od instytucji rządowych delegacji przedstawicieli samorządów adwokatów i lekarzy z państw europejskich, w celu zabezpieczenia i utrwalenia dowodów zbrodni w Ukrainie. To była reakcja na informacje o ofiarach cywilnych odnalezionych po wycofaniu się wojsk rosyjskich na terenie Ukrainy, w tym w szczególności w

okolicach miejscowości Bucza.

Adwokaci tłumaczyli, że zasadnym jest, aby w badaniu i dokumentowaniu tych czynów, niezależnie od organów Policji i Prokuratury Ukrainy, uczestniczyli także przedstawiciele niezależnych samorządów zawodowych adwokatów i lekarzy. Adwokaci nie wykluczali, aby w skład delegacji wchodził również adwokaci rosyjscy.

Adwokatura Polska wspiera także Project Sunflower, którego celem jest gromadzenie informacji o dowodach zbrodni popełnianych w czasie wojny w Ukrainie oraz o ofiarach tych przestępstw. Projekt ten ma stanowić uzupełnienie działań organów państwowych lub ewentualnie trybunałów międzynarodowych powołanych do ścigania i orzekania w sprawach zbrodni wojennych, wojny przeciwko ludzkości, ludobójstwa, agresji lub innych poważnych naruszeń praw człowieka, związanych z inwazją Rosji na Ukrainę.

W kwestii gromadzenia dowodów zbrodni wojennych, popełnianych przez rosyjskich żołnierzy w Ukrainie, NRA nawiązuje współpracę także z Public International Law & Policy Group. To międzynarodowa kancelaria prawna, która pro bono świadczy pomoc w zakresie m.in. wyjaśniania zbrodni wojennych. Ma bogate doświadczenia w zbieraniu dokumentacji zbrodni wojennych na Bałkanach, w Sudanie i Rwandzie. Obecnie zbierane są dowody związane z wojną w Ukrainie.

W grudniu 2022 r. adw. Bartosz Grohman, wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej, spotkał się w Krakowie z Konsulem Generalnym Ukrainy, Panem Wiaczesławem Wojnarowskyim i przekazał mu listę adwokatów gotowych świadczyć usługi prawne obywatelom Ukrainy w Polsce.

Naczelna Rada Adwokacka oraz Okręgowe Rady Adwokackie włączyły się także do zbiórki koordynowanej przez CCBE na rzecz generatorów prądu dla ukraińskich prawników.

16 lutego 2023 r. **Polska delegacja do CCBE (Rady Adwokatów i Stowarzyszeń Prawniczych Europy) wezwała do pozbawienia samorządu adwokackiego z Rosji statusu obserwatora w tej Radzie.** Pod stanowiskiem podpisali się: adw. Przemysław Rosati, prezes NRA, adw. Bartosz Grohman, wiceprezes NRA, adw. Wojciech Bagiński, przewodniczący Komisji do spraw Zagranicznych NRA, r.pr. Włodzimierz Chróścik, prezes KIRP oraz r.pr. Piotr Chrzczonowicz, przewodniczący Komisji Zagranicznej KRRP. **CCBE podjęła decyzję o zawieszeniu rosyjskiego samorządu adwokackiego w funkcji obserwatora CCBE.**

Bezpłatne szkolenia i materiały dla prawników

Ważnym elementem organizacji pomocy prawnej są szkolenia przygotowywane zarówno na poziomie Naczelnej Rady Adwokackiej – dzięki działaniom Komisji Praw Człowieka – jak i na poziomie okręgowych rad adwokackich. Szkolenia dotyczące prawa uchodźców, prawa emigracyjnego, warunków pobytu w Polsce, praw dziecka w czasie wojny.

Szkolenia są nagrywane i decyzją Prezesa NRA udostępniane dla wszystkich prawników – można je obejrzeć na stronie e-Palestry w zakładce Wykłady wideo.

W maju 2022 r. Naczelna Rada Adwokacka oraz Komisja Praw Człowieka NRA oddały w ręce adwokatów i aplikantów adwokackich obszerne opracowanie nowych przepisów migracyjnych.

„Poradnik adwokata - Prawo migracyjne” przeznaczony jest dla prawników pomagających obywatelom Ukrainy, którzy uciekli przed wojną, ale również innym uchodźcom szukającym schronienia w Polsce.

Poradnik jest pracą zbiorową, autorkami są: adw. Karolina Kubista, r.pr. Paulina Biskup, adw. Małgorzata Jaźwińska, adw. Justyna Wróbel, adw. Urszula Skonecka oraz adw. Monika Walancik. Publikacja w formie pliku pdf jest dostępna na stronie www.adwokatura.pl. ([link do poradnika](#))

3 czerwca 2022 r. NRA podpisała umowę o współpracy z Uczelnią Łazarskiego w Warszawie, podejmując się także współpracy przy tworzeniu Szkoły Prawa Ukraińskiego w ramach Wydziału Prawa i Administracji tej Uczelni.

Spotkania ze świadkami wojny

Podczas posiedzenia plenarnego Naczelnej Rady Adwokackiej 12 marca 2022 r. gośćmi byli adwokaci z Ukrainy – adw. Larysa Merkulova i Sergii Selivanov, połączono się również zdalnie z adwokatami – członkami rady adwokackiej, przebywającymi w Kijowie. Mówili oni o sytuacji w kraju oraz o najpilniejszych potrzebach, o tym, że wielu ukraińskich adwokatów działa obecnie w obronie terytorialnej i w wojsku.

Delegacja Adwokatury Ukraińskiej była też gościem Prezydium NRA 7 lipca 2022 r. Z członkami Prezydium spotkali się: prezes Ukraińskiej Izby Adwokackiej – adw. Lydia Izowitowa, adw. Ihor Kolesnikov, sekretarz i adw. Iryna Vasyluk, kierownik Centrum Studiów Adwokackich i Prawniczych UNBA.

Wyrazili wdzięczność za okazaną przez Polaków pomoc. Prezes ukraińskiej adwokatury podkreślała ogromne wsparcie, jakie adwokaci z całego świata okazali adwokatom ukraińskim. W żadnej innej profesji nie okazano tyle zawodowej solidarności.

Następnie prezes Izowitowa przekazała medal „Obrońca Adwokatury Ukraińskiej” prezesowi NRA. Prezes Rosati powiedział, że odbiera odznaczenie w imieniu wszystkich adwokatów i aplikantów adwokackich, którzy zaangażowali się w pomoc Ukrainie po wybuchu wojny w lutym 2022 roku. Adwokaci i aplikanci dali piękne świadectwo solidarności i empatii w tych trudnych czasach.

Z przejmującymi relacjami świadków tego, co dzieje się w Ukrainie zapoznali się także uczestnicy międzynarodowej konferencji w Krakowie 21 października 2022 r. Konferencja pt. „Niezależna Adwokatura filarem praworządności” została zorganizowana w ramach Pierwszego Międzynarodowego Forum Adwokatury.

Adwokaci dzieciom uchodźców

Adwokatura Ukrainie działania pomocowe od 24 lutego 2022

